

ПАРЛАМЕНТСЬКА АСАМБЛЕЯ «ЄВРОНЕСТ»

Бюро

- З нагоди проведення саміту Східного партнерства 15 грудня 2021 року в м. Брюссель, Бельгія;

- Повідомляє наступне Головам Держави та Уряду відповідно до ст. 18 Регламенту Парламентської асамблеї «Євронест».

Прискорена інтеграція країн-учасниць Східного партнерства до Єдиного ринку ЄС

1) Ми підтверджуємо свою тверду прихильність ініціативі Східного партнерства на підставі взаємних інтересів, що сприяє розвитку та стабільності в цьому регіоні; єдиний спосіб досягти цієї мети — це чітка перспектива інтеграції до ЄС, адже більш тісна інтеграція з ЄС є доведеним фактором посилення стабільності та процвітання країн по сусідству з ЄС.

2) У контексті підготовки до саміту Східного партнерства ми детально обговорили безліч конкретних і технічних пропозицій, підготовлених інститутами ЄС, а саме тих, що стосуються планів ЄС посилити економічну допомогу країнам-партнерам, водночас наголошуючи на нерівномірному та незбалансованому розподілі пакетів підтримки, запропонованих ЄС партнерам; зважаючи на наявність нагальної потреби у внесенні коригувань до цих планів з огляду на результати обговорень з відповідними країнами-партнерами; з іншого боку, ми вважаємо, що після багаторічних технічних дискусій щодо впровадження політики ЄС-Східне партнерство необхідні додатковий геополітичний імпульс до розширення ЄС та дебати щодо європейської інтеграції з зацікавленими партнерами в цілях стимулювання і забезпечення мотивації до проведення реформ; ми переконані, що цього можна досягти за умови, що пріоритети Східного партнерства після 2020 року будуть забезпечувати чітке бачення, як далі просувати порядок денний нашої подальшої співпраці у регіоні Східного партнерства.

3) Ми визнаємо, що стратегічною метою є прискорення політичної асоціації та подальшої економічної інтеграції між ЄС та зацікавленими країнами-партнерами, а також поглиблення наших відносин відповідно до міжнародного права й основних загальних цінностей як єдиний спосіб досягти стабільності та процвітання усього регіону, водночас не виключаючи можливості майбутнього членства в ЄС тих партнерів, які готові до нього приєднатися відповідно до статті 49 Договору про ЄС.

4) Ми підтримуємо той факт, що такий самий запит до більш амбітної політики інтеграції до ЄС був озвучений 17 травня 2021 року міністрами закордонних справ Грузії, Молдови та України, які встановили посилену співпрацю у сфері європейської інтеграції у форматі Асоційованого тріо з метою висловлення прагнення до подальшої європейської інтеграції, починаючи з інтеграції до Єдиного ринку ЄС.

5) Відсутність чіткішої перспективи з боку ЄС може послабити **прагнення країн-партнерів до інтеграції** та мотивацію до проведення реформ навіть серед країн Асоційованого тріо, а політична поляризація в цих країнах може посилитися; водночас, країни-партнери повинні продемонструвати серйозність наміру провести реформи, зокрема щодо належного врядування та верховенства права, оскільки **обумовленість** має залишатися одним із керівних принципів ЄС, а перш ніж вживати інших кроків до інтеграції, необхідно забезпечити виконання чинних угод (зокрема Угод про асоціацію та ПВЗВТ).

6) Зважаючи на це, коли ми говоримо про політику Східного партнерства після 2020 року, необхідно зазначити, що не лише країнам Східного партнерства слід прискорити процес проведення реформ, а й ЄС повинен забезпечити більш амбітну реформовану політику відносно регіону Східного партнерства на основі чітких стимулів, що є вигідними для найбільш залучених у процес проведення реформ країн.

7) Ми підкреслюємо, що Європейський парламент у своїх рекомендаціях щодо Східного партнерства напередодні саміту в червні 2020 року закликав інститути ЄС насамперед розробити більш амбітну та стратегічну політику Східного партнерства, зокрема щодо процесу **інтеграції до Єдиного ринку ЄС**.

8) Ми вважаємо, що чіткіше визначення такої економічної інтеграції (принаймні для країн Асоційованого тріо) до Єдиного ринку ЄС, що вимагає впровадження приблизно 70 відсотків правової системи ЄС (*acquis communautaire*) разом з основними вимогами дійсної демократії та верховенства права, могло би стати новою флагманською метою ЄС, що забезпечило би більшу динамічність процесу європейської інтеграції; такий процес інтеграції міг би здійснюватися паралельно з реалізацією угод про асоціацію, але із запровадженням прискореного процесу інтеграції до ЄС і чітко визначеним проміжним статусом інтеграції до Єдиного ринку ЄС; інтеграція до Єдиного ринку ЄС передбачала б більшість переваг членства в ЄС, принаймні для країн Асоційованого тріо; така інтеграція відповідала б формулі Романо Проді, яка була запропонована у 2002 році стосовно методу інтеграції «все, крім інститутів» (як це було реалізовано для інтеграції до Європейської економічної зони), натомість наразі модель допомогла б уникнути питань щодо способу реформування процесу прийняття рішень ЄС перед наступною хвилею розширення (що є основною перешкодою для ЄС у просуванні більш амбітної програми розширення); мета такого проміжного статусу для країн Асоційованого тріо не завадила би їхнім подальшим перспективам на отримання повноцінного статусу члена ЄС, як це було у випадку зі Швецією, Фінляндією та Австрією.

9) У цьому контексті ми підкреслюємо стратегічну важливість **принципу розумної диференціації**, що має велику мотиваційну силу і створює належні єдині правила природної конкуренції для досягнення найкращих результатів прогресу серед країн-партнерів; крім того, важливість принципу диференціації неодноразово підкреслювалася Європейським парламентом і Парламентською асамблеєю (ПА) «Євронест» у їх рекомендаціях та резолюціях, в яких наголошувалось на принципах «більше за більше» та «менше за менше»; ми підкреслюємо необхідність забезпечити функціонування та стійкість демократичних інститутів, верховенство права, належне врядування, боротьба з корупцією та кумівством, свобода ЗМІ та повага до прав людини залишаються ключовими критеріями та умовами більш тісного політичного партнерства і фінансової допомоги.

10) Ми вкотре наголошуємо на необхідності впровадження принципу **інклюзивності**, оскільки Східним партнерством передбачена важлива платформа для регіональної співпраці та добросусідських відносин, і будь-які спроби підірвати ці принципи призвели б до ослаблення всього Партнерства і його цілей.

11) З огляду на це ми закликаємо інститути ЄС регулярно приймати щорічні комплексні звіти про **оцінку** прогресу наших східних партнерів щодо проведення ними реформ і виконання

домовленостей з ЄС зважаючи на чіткі орієнтири та спільну методологію, як цього також вимагав Європейський парламент у своїх рекомендаціях;

така оцінка також сприятиме більш точній оцінці відхилення деякими країнами від своїх зобов'язань та більш ефективному впровадженню принципу диференціації.

12) Як і раніше, ми глибоко стурбовані тим, що незалежність, суверенітет і територіальна цілісність Східних партнерів ЄС все ще залишаються підірваними через невирішені конфлікти; ми вимагаємо повного і безумовного виведення іноземних військових сил з територій країн Східного партнерства, а також припинення військових дій, через які невинувато гинуть цивільні та солдати, сотні тисяч внутрішньо переміщених осіб не мають змоги повернутися на батьківщину і які загрожують європейській безпеці в цілому. Крім того, невирішені конфлікти та військові дії підривають соціально-економічний розвиток країн Східного партнерства, перешкоджають здійсненню добросусідських відносин і, таким чином, суперечать принципам Партнерства та підривають його цілі. Зважаючи на це, ми закликаємо посилити політичний діалог про виклики безпеки у регіоні, ми також закликаємо ЄС до більш активної підтримки його Східних партнерів у їхніх зусиллях забезпечити тривалий мир і стабільність.

13) Ми наголошуємо на нагальній потребі у здійсненні більш активної ролі та ширшому залученні ЄС у мирне врегулювання невирішених конфліктів у регіоні СП; посиленні співробітництва ЄС та Східного партнерства (СП) у сфері безпеки і оборони та особливо у мирне врегулювання невирішених конфліктів; а також формуванні більш скоординованої політики відносно Російської Федерації серед держав-членів ЄС, зокрема у сфері взаємодії з питань, що стосуються країн Східного партнерства, та водночас визнаючи посилену взаємозалежність з питань безпеки між ЄС та країнами Східного партнерства.

14) Загалом ми бажаємо, щоб рекомендації Європейського парламенту та попередні повідомлення Бюро ПА «Євронест», адресовані інститутам ЄС у процесі їхньої підготовки до самітів Східного партнерства були враховані інститутами ЄС для цілей підтвердження їхньої прихильності ЄП та ПА «Євронест» як важливих зацікавлених сторін та сильних союзників у розбудові стабільного Східного партнерства.

15) Тому ми закликаємо учасників саміту Східного партнерства підкреслити у спільній заяві п'ять нижченаведених принципів майбутньої політики Східного партнерства:

а) **прагнення** – ЄС має запропонувати східним партнерам модель реалістичного бачення більш тісної співпраці й інтеграції для уникнення подальшого розмивання прагнень серед східних партнерів;

б) **диференціація** – ЄС має визнати необхідність більш ефективної диференціації з чіткими інструментами позитивної диференціації «більше за більше» та негативної диференціації «менше за менше», що є основною передумовою для збереження мотивації до проведення реформ і прихильності до основних цінностей ЄС з боку наших східних партнерів;

в) **інклюзивність** – ЄС має продовжувати підтримку Східного партнерства на засадах тісної багатосторонньої співпраці, що сприяє добросусідським відносинам, регіональному співробітництву й посиленню торгівлі та контактів між людьми у всьому регіоні.

г) **інтеграція** – для сприяння прогресу і стабільності у рамках Східного партнерства, ЄС має виконати свою обіцянку щодо поступової інтеграції до Єдиного ринку ЄС і посилення секторального співробітництва в цілях виконання вимоги, що раніше була витребувана Європейським парламентом та ПА «Євронест».

д) **оцінка** – саміт Східного партнерства має запровадити регулярний і комплексний процес оцінки країн Східного партнера, який сприятиме реалізації цілей та домовленостей, належній

диференціації та позитивній конкуренції країн Східного партнерства в їхній тісній інтеграції до ЄС.

16) Ми наголошуємо, що Бюро ПА «Євронест» готове і бажає брати активну участь у майбутніх дебатах щодо впровадження політики Східного партнерства, у тому числі щодо виконання рекомендацій Європейського парламенту і ПА «Євронест», а також резолюцій щодо майбутнього політики Східного партнерства; ми запрошуємо держави-члени ЄС, зокрема держави-члени з інакшим або більш скептичним поглядом на більш амбітну політику Східного партнерства, до відкритого і конструктивного діалогу з цього питання; наш спільний обов'язок – знайти правильний шлях подолання нинішньої геополітичної безвиході ЄС у Східному партнерстві.

03.12.2021